

31. 5. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ochrana vzhledu motorového vozidla a jeho viditelných náhradních dílů

Jedním z hlavních aspektů, který ovlivňuje rozhodování zákazníka při koupi motorového vozidla, je jeho design. Z tohoto důvodu každý výrobce vozidel vynakládá nemalé prostředky na to, aby design jeho vozů byl dostatečně atraktivní a předčil vzhled konkurenčních vozidel. Aby nedocházelo k jeho „kopírování“, chrání si většina výrobců design svých vozidel a jejich viditelných náhradních dílů prostřednictvím registrovaných průmyslových vzorů. Jak tato ochrana v rámci Evropské unie funguje?

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

Nejprve si vymezme předmět našeho zkoumání - průmyslovým vzorem je, zkráceně řečeno, originální a nový vzhled výrobku, který je zaregistrován u příslušného úřadu průmyslového vlastnictví. Takovému průmyslovému vzoru se poskytuje ochrana a nikdo tak nesmí vzhled takového výrobku kopírovat, ani vyrábět či prodávat výrobky se zaměnitelným vzhledem. Vlastník průmyslového vzoru je oprávněn udělovat licenci k využití průmyslového vzoru, čímž je mu umožněno případně profitovat z licenčních poplatků. Jedná se tedy o prostředek ochrany originality vzhledu vůči konkurenci a dále také investic vynaložených na vývoj takového vzhledu.

Z výše uvedené ochrany ovšem existují výjimky, při jejichž splnění je možné využívat průmyslový vzor i bez souhlasu jeho vlastníka. Poměrně obvyklými, ale neškodnými výjimkami jsou například využívání průmyslového vzoru pro vzdělávání či výzkum. Ochrana vzhledu motorového vozidla jako celku nevyvolává žádné zásadnější problémy a pro zjednodušení můžeme říct, že požívá stejnou míru ochrany na úrovni celé Evropské unie. Jinak je tomu u viditelných náhradních dílů motorových vozidel. Zde existují dvě základní skupiny právních řádů. Země, ve kterých je viditelným náhradním dílům motorových vozidel poskytována ochrana v plném rozsahu, mezi které patří i Česká republika a dále pak jiné státy EU, které tuto ochranu vylučují vůči náhradním dílům, které v sobě sice příslušný průmyslový vzor obsahují, jsou ale používány při opravě vozidla s cílem obnovení jeho původního vzhledu, tj. vylučují ochranu pro viditelné druhovýrobové náhradní díly.

Jednoduchý příklad pro přehlednost: Dojde k dopravní nehodě, při níž bude zcela zničen světlomet vozidla. Pokud se budeme pohybovat v právním prostředí České republiky, podléhá každý zde prodávaný náhradní světlomet (je-li k němu registrován průmyslový vzor) zákaz porušování práv vlastníka průmyslového vzoru. Z toho vyplývá, že prodej druhovýrobových světlometů bude v České republice i pro účely oprav motorových vozidel podmíněn udělením licence ze strany vlastníka příslušného průmyslového vzoru. Ve druhé skupině uvedených zemí, například v Nizozemí, je situace odlišná a pro účely oprav vozidel nepoživají viditelné náhradní díly motorových vozidel ochranu.

Prodej druhovýrobového světlometu vozidla tedy nebude v Nizozemí podléhat udělení licence ze strany vlastníka příslušného průmyslového vzoru.

Před několika lety se na půdě Evropského parlamentu objevily snahy o sjednocení rozsahu ochrany vzhledu motorových vozidel a jejich náhradních dílů, které vyústily v návrh, kterým mělo dojít ke změně stávající směrnice o právní ochraně průmyslových vzorů. Základním znakem této změny mělo být uvolnění trhu omezením ochrany viditelných náhradních dílů složených výrobků (motorových vozidel) v případě opravy za účelem obnovení vzhledu složeného výrobku (vozidla). Přestože se kolem návrhu rozvinula značná diskuze, návrh neprošel příslušným legislativním procesem a jednotná evropská úprava v této oblasti je v nedohlednu. Na tomto místě pro úplnost uvádíme, že i takzvaný „průmyslový vzor Společenství“ se této oblasti vyhýbá. Nařízení o průmyslovém vzoru Společenství v současné době neposkytuje ochranu viditelným náhradním dílům vozidel jako průmyslových vzorů vůči dílům, které mají být použity pro opravu vozidel.

Můžeme tedy shrnout, že evropské právo neposkytuje úplnou ochranu viditelným náhradním dílům vozidel, ale ani nezakazuje členským státům, aby takovou ochranu poskytly. Evropská unie zůstává v této otázce rozdělená a jak pro výrobce, resp. vlastníky práv z průmyslových vzorů, tak pro distributory a zákazníky je vždy důležité informovat se o míře ochrany poskytované viditelným náhradním dílům vozidel v daném státě EU, kde působí anebo působit zamýšlí.

Závěrem se nabízí otázka, zda má vůbec cenu přihlašovat u příslušných úřadů průmyslové vzory ve všech státech Evropské unie, přestože nebude poskytnuta úplná ochrana ve vztahu k náhradním dílům? Podle našeho názoru ano, protože příslušnou registrací náhradního dílu dojde k poskytnutí ochrany proti okopírování náhradního dílu vozidla jiným výrobcem vozidla, která zůstává základní ochrannou funkcí průmyslového vzoru.

Mgr. Marek Bednář,
advokátní koncipient

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatele do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)